

MANIFEST EUROPEJSKIEJ UNII ZDROWIA

Preambuła

W 2020 r. Europę ogarnął niewidzialny wirus, który pozbawił życia setki tysięcy ludzi, a wielu innych doprowadził do poważnych zaburzeń zdrowotnych. Doszło do załamania działalności gospodarczej, zmuszając rządy do interwencji w sposób, który byłby niewyobrażalny.

To nie będzie ostatnia pandemia. Będzie też wiele innych zagrożeń dla zdrowia, w tym skutki zmiany klimatu, odporność na środki przeciwdrobnoustrojowe i wiele innych. Nie możemy kontynuować życia w taki sposób jak wcześniej. Musimy chronić nasze społeczeństwa proporcjonalnie do niebezpieczeństw, które im zagrażają.

W Unii Europejskiej rządy państw członkowskich zobowiązały się w kolejnych traktatach europejskich do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego¹. W Karcie Praw Podstawowych zobowiązano się do poszanowania ludzkości, godności i solidarności². W Celach Zrównoważonego Rozwoju zobowiązano się do zrównoważonej przyszłości dla wszystkich. Wszyscy są również zobowiązani jako członkowie do przestrzegania Konstytucji Światowej Organizacji Zdrowia. Jednak te zabezpieczenia zdrowotne nie są wystarczające.

My, niżej podpisani, jako obywatele Europy, wzywamy naszych przywódców politycznych, zebranych razem w Radzie Europejskiej i na Konferencji w sprawie przyszłości Europy, do podjęcia kolejnego kroku, polegającego na zobowiązaniu się do stworzenia Europejskiej Unii Zdrowia.

Cele

Europejska Unia Zdrowia będzie:

- a) Dążyć do zapewnienia zdrowia i dobrego samopoczucia wszystkim Europejczyków, tak aby nikt nie był gorzej traktowany;
- b) Wzmacniać **solidarność** wewnątrz państw członkowskich i między nimi, w oparciu o zasadę stopniowego uniwersalizmu, zapewniając wszystkim wsparcie, w tym powszechną opiekę zdrowotną, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;
- c) Zapewniać **równowagę środowiskową**, przyjmując Europejski Zielony Ład i nadając³ priorytet środkom promującym Jedno Zdrowie, koncepcję, która łączy nasze zdrowie ze zdrowiem zwierząt, z którymi dzielimy tę planetę;
- d) Zapewniać **bezpieczeństwo** wszystkim Europejczykom, chroniąc ich przed poważnymi zagrożeniami dla zdrowia i podatnością na zagrożenia wynikające z życia w niepewnych czasach;
- e) **Gwarantowała wszystkim, że ich głos będzie słyszany**, tak aby zasady wpływające na ich zdrowie były tworzone razem z nimi, a nie dla nich.

¹ Art TFEU 168. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12008E168>

² https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_en

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Polityka i inne środki

Cele te można osiągnąć za pomocą szeregu polityk i innych środków:

- a) Wzmocniony zostanie **status polityki zdrowotnej** w traktatach europejskich, a postanowienia dotyczące Europejskiej Unii Zdrowia zostaną włączone do artykułów 2 i 3 zmienionego Traktatu o Unii Europejskiej, nadając Unii Europejskiej wyraźne kompetencje w zakresie polityki zdrowotnej;
- b) Wzmocniony zostanie **głos obywateli Europy**, wyrażany przez ich przedstawicieli w Parlamencie Europejskim;
- c) Uwzględniając transgraniczny charakter wielu **zagrożeń dla zdrowia**, zrewidowane zostaną ramy regulacyjne dotyczące zagrożeń zdrowia, w tym przepisy dotyczące zapewniania odpowiednich dostaw w sytuacjach kryzysowych, aby umożliwić szybką publikację spójnie określonych danych dotyczących zdrowia (w tym wzmocnione role EUROSTATU i ECDC, ściśle współpracujących z państwami członkowskimi), wzmocnienie mechanizmów szybkiego generowania dokładnych i wiarygodnych dowodów z badań i praktyki oraz przeciwdziałanie zagrożeniu ze strony „fałszywych wiadomości”.
- d) Działania Unii Europejskiej w zakresie **badania zdrowotnych** zostaną rozszerzone o udoskonalony program zdrowotny w ramach programu Horyzont Europa, utworzenie Europejskiego Urzędu ds. Zaawansowanych Badań Biomedycznych i Rozwoju, wzmocnienie Europejskiej Agencji Leków, a także innych środków promujących współpracę badawczą w całej Europie;
- e) Uznając znaczenie **pracowników służby zdrowia**, Unia Europejska i państwa członkowskie będą współpracować w celu rozwiązania problemu nierównego rozmieszczenia potencjału pracowników służby zdrowia w Europie, zapewniając wsparcie regionom, które mają trudności z przyciąganiem pracowników służby zdrowia, a także promując szkolenia i edukacje pracowników służby zdrowia w zakresie wspólnych standardów, w połączeniu ze środkami chroniącymi prawa pracowników służby zdrowia z reszty świata.
- f) Uznając korzyści płynące ze współpracy europejskiej w zakresie **rzadkich chorób**, wzmocnione zostaną środki wspierające osoby nimi dotknięte, w tym europejski mechanizm ubezpieczeniowy.
- g) Uznając globalny charakter wielu zagrożeń dla zdrowia, UE opracuje **Globalną Politykę Zdrowotną**, współpracując z ONZ i jej wyspecjalizowanymi agencjami, a zwłaszcza ze wzmocnioną Światową Organizacją Zdrowia i innymi międzynarodowymi organizacjami przyczyniającymi się do Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Zasady

Polityka ta będzie oparta na szeregu zasad:

- a) Należy nadać priorytet politykom, które zapewniają **dobre samopoczucie oraz dłuższe i zdrowsze życie** wszystkim Europejczykom;
- b) Wszystkie polityki zdrowotne będą oparte na zasadach **ostrożności, proporcjonalności i godności**, przy jednoczesnym poszanowaniu **praw**

podstawowych, w tym równości z wszelkich przyczyn, w tym płci, rasy, koloru skóry, pochodzenia etnicznego lub społecznego, cech genetycznych, języka, religii lub przekonania, poglądów politycznych lub innych, przynależności do mniejszości narodowej, posiadanego majątku, miejsca urodzenia, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej płci, pochodzenia etnicznego lub seksualności⁴;

- c) Uwzględnione zostaną różnice regionalne i krajowe, zarówno przy opracowywaniu, jak i ustalaniu priorytetów polityk, z uwzględnieniem różnych kontekstów, oraz przy ich wdrażaniu z uwzględnieniem **zasady subsydiarności**;
- d) Polityka zdrowotna będzie oparta na zasadzie **solidarności** w obrębie i między państwami członkowskimi oraz z resztą świata, przy zapewnieniu środków zabezpieczających ich zdolność do świadczenia bezpiecznych i skutecznych usług zdrowotnych. Nikt nie jest bezpieczny, dopóki wszyscy nie będą bezpieczni.

9 maja 2020 r. Europa obchodziła 70. rocznicę przedstawienia Deklaracji Schumana, która utworzyła drogę Unii Europejskiej. Historia Europy obejmująca siedem dekad pokazuje, że duże przemiany rzadko są szybkie lub łatwe. Inspirujmy się słowami Roberta Schumana: zdrowia na świecie „nie można ochronić bez podejmowania twórczych wysiłków proporcjonalnych do zagrażających mu niebezpieczeństw”.

⁴ Art. 21 Karty Praw Podstawowych